

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 29. junij 2007

letnik XV

Št. 17

Zahteva državnega sveta za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), Uradni list Republike Slovenije št. 40 z dne, 7. 5. 2007

2

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije - druga obravnava

19

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o trgu finančnih instrumentov - druga obravnava

20

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic - druga obravnava

21

Mnenje državnega sveta ob obravnavi dopolnjenega predloga zakona o pogojih za statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. - nujni postopek

22

Mnenje državnega sveta ob obravnavi dopolnjenega predloga zakona o kakovosti in varnosti človeških tkiv in celic, namenjenih za zdravljenje - druga obravnava

24

Tretja alineja 1. odstavka 23. člena zakona o Ustavnem sodišču - zahteva državnega sveta Ustavnemu sodišču Republike Slovenije za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti

Zahteva državnega sveta za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), Uradni list Republike Slovenije št. 40 z dne 7. 5. 2007

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13.6.2007, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 23. člena zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije (Ur.l. RS št. 15/94) sprejel

ZAHTEVO

za oceno ustavnosti Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), Uradni list Republike Slovenije št. 40 z dne 7. 5. 2007

in

PREDLOG,

da Ustavno sodišče Republike Slovenije na podlagi 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču v celoti zadrži izvrševanje Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega Zakonika (OZ-A)

I.

Zakonodajni postopek sprejemanja Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A)

Državni zbor Republike Slovenije je na seji 24. aprila 2007 sprejel Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A). Postopek sprejemanja je potekal takole:

- Vlada Republike Slovenije je na 105. redni seji dne 18. 1. 2007 določila besedilo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika in ga poslala Državnemu zboru Republike Slovenije v prvo obravnavo na podlagi 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije,
- Državni zbor Republike Slovenije je na seji dne 30. marca 2007 izglasoval Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ –A),
- Državni svet Republike Slovenije je na 19. izredni seji dne 5. aprila 2007 izglasoval odločilni veto z zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A),
- Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje Državnega zbora Republike Slovenije je na izredni seji 12. aprila 2007 obravnaval zahtevo Državnega sveta Republike Slovenije, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika

- (OZ-A) in sprejel sklep, da predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika ponovno sprejme,
- Državni zbor Republike Slovenije je na seji 24. aprila 2007 ponovno odločal o Zakonu o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika. Na glasovanju je bilo navzočih 71 poslank in poslancev, »za« jih je glasovalo 47, »proti« 22.

Dokaz:

- sklep 19. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije z dne 5. aprila 2007,
- točka 7 dnevnega reda seje Državnega zbora Republike Slovenije z dne 24. aprila 2007 »PONOVRNO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI OBLIGACIJSKEGA ZAKONIKA«, potek seje, razprava in glasovanje

II.

Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 24. aprila 2007, se izpodbija v celoti

Besedilo Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), Uradni list Republike Slovenije št. 40 z dne 7. 5. 2007, je sledeče:

1. člen

V Obligacijskem zakoniku (Uradni list RS, št. 83/01, 32/04 in 28/06 – odločba US) se 376.člen črta.

2. člen

Za 382. členom se dodata nov naslov in nov 382. a člen, ki se glasita:

»Kdaj pogodbene obresti nehajo teči

382. a člen

Pogodbene obresti nehajo teči, ko vsota zapadlih, pa ne plačanih obresti doseže glavnico.«

3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Izpodbijani Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A), v nadaljevanju: novela OZ-A, določa:

- črta se pravilo 376. člena, ki določa, kdaj obresti nehajo teči (1. člen),

- določi se novo pravilo 382. a člena, ki določa, kdaj pogodbene obresti nehajo teči (2. člen),
- zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

S sprejeto novelo OZ–A je Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni zbor) črtal splošno pravno pravilo 376. člena, ki za vsa obligacijska razmerja določa, kdaj obresti nehajo teči (1. člen). Državni zbor je splošno pravno pravilo »ne ultra alterum tantum« določil samo za pogodbene obresti (2. člen). Ureditev, da pogodbene obresti nehajo teči, ko vsota zapadlih, pa ne plačanih obresti doseže glavnico, pomeni, da pravilo »ne ultra alterum tantum« velja samo za pogodbene obresti, ne velja pa za zamudne obresti.

Državni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni svet) meni, da so z izpodbijanem Zakonom o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (novela OZ-A) kršene določbe Ustave Republike Slovenije:

- 2. člen, pravna in socialna država,
- 8. člen, skladnost z mednarodnimi pogodbami,
- 33. člen, pravica do zasebne lastnine,
- drugi odstavek 14. člena, enakost pred zakonom,
- 155. člen, prepoved povratne veljave pravnih aktov.

III.

Razlogi za izpodbijanje novele OZ –A

A/ Umestitev pravnega pravila obrestnih obresti (anatocizem) in prenehanja teka obresti (»ne ultra alterum tantum«) v pravni red Republike Slovenije

1. Nasledstvo pravnega reda nekdanje zvezne države SFRJ

1.1. Republika Slovenija je na podlagi Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti in 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine nasledila obligacijski pravni sistem nekdanje zvezne države. Na tej pravni podlagi je Zakon o obligacijskih razmerjih (Ur. l. SFRJ, št. 29/78, 39/85 in 57/89) nekdanje zvezne države postal del pravnega reda Republike Slovenije. Obligacijski pravni sistem nekdanje zvezne države se je v Republiki Sloveniji uporabljal od razglasitve samostojnosti 25. junija 1991 do 1.1.2002, ko je začel veljati Obligacijski zakonik – OZ (Ur. l. RS, št. 83/01). Ker je OZ v 1060. členu določal, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za obligacijska razmerja, ki so nastala pred njegovo uveljavitvijo, se je tako obligacijski pravni sistem nekdanje zvezne države uporabljal po 1. 1. 2002 vse do razveljavitve 1060. člena OZ z odločbo Ustavnega sodišča št. U–I-300/04-25 z dne 2. 3. 2006, objavljeno v Uradnem listu RS št. 28 z dne 17. 3. 2006.

1.2. Obligacijski pravni sistem nekdanje zvezne države je temeljil na družbeni lastnini produkcijskih sredstev, udeleženci obligacijskih razmerij so bile predvsem družbene pravne osebe, ki so upravljale in razpolagale z družbeno lastnino. Gospodarske pogodbe so se sklepale predvsem med družbenimi pravnimi osebami. Posamezniki in pravne osebe civilnega prava niso upravljali z družbeno lastnino, temveč so s svojim osebnim delom sodelovali v procesu in pridobivali osebni dohodek za zagotavljanje svojih osebnih potreb. Ker se je v 80 – letih prejšnjega stoletja v nekdanji zvezni državi razbohotila vse hujša inflacija, je takratni zvezni parlament sprejel Zakon o celotnem prihodku in dohodku. Namen navedenega zakona je bil predvsem v tem, da se vsi prihodki in odhodki družbenih pravnih oseb izkažejo tako, da bodo razvidni realni prihodki in odhodki v bilanci uspeha, revalorizacijski prihodki in odhodki pa v bilanci stanja.

1. 3. V pravni posledici uveljavitve Zakona o celotnem prihodku in dohodku je bil v nekdanji zvezni državi leta 1989 spremenjen Zakon o obligacijskih razmerjih (Ur. l. SFRJ, št. 57/89). Bistvena sprememba ZOR –a je bila v tem, da je v pravni sistem vpeljal revalorizacijo terjatev in obveznosti (dovolil je obrestne obresti od zapadlih pogodbenih obresti in zamudnih obresti) in dovolil, da obresti tečejo preko revalorizirane glavnice terjatve oziroma obveznosti. Tako pravno ureditev terjatev in obveznosti je nasledila Republika Slovenija.

1.4. Pravni red mora zagotavljati vsem pravnim subjektom (fizičnim osebam in pravnim osebam) ustrezno pravno varstvo, predvsem pa zaupanje v pravo. Pravice iz obligacijskih razmerij so omejene z enakimi pravicami drugih. Izvrševati jih je treba v skladu s temeljnimi načeli obligacijskih razmerij. Prepoved zlorabe pravic iz obligacijskih razmerij mora biti vgrajena v pravni sistem, da se zagotovi uresničevanje pravne države. Ta načela so vsebovana v pravnem pravilu 376. člena Obligacijskega zakonika, da obresti nehajo teči, ko vsota zapadlih, pa ne plačanih obresti doseže glavnico.

2. Primerjava pravne ureditve obresti po ZOR in OZ

2.1. Za primerjavo pravne ureditve obresti je najprej potrebno opredeliti oba pravna instituta:

1. Prepoved obrestnih obresti (anatocizem):

- **»Od zapadlih, pa ne plačanih pogodbenih obresti ali zamudnih obresti ne tečejo zamudne obresti, razen če zakon tako določa«**; tako pravno pravilo je vseboval prvi odstavek 279. člena Zakona o obligacijskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 29 z dne 26. maja 1978, v nadaljevanju ZOR). Ta določba ZOR je umeščena v III. poglavju UČINKI OBVEZNOSTI, 1. odsek PRAVICA DO POVRAČILA ŠKODE, III. ZAMUDNE OBRESTI;
- **»Od zapadlih, pa ne plačanih obresti, ne tečejo zamudne obresti, če zakon ne določa drugače«**; tako pravno pravilo vsebuje Obligacijski zakonik v prvem odstavku 375. člena. Ta določba OZ je umeščena v V. poglavje: RAZNE VRSTE OBVEZNOSTI, 1. oddelek. DENARNE OBVEZNOSTI, 2 odsek: OBRESTI;

2. Prepoved teka obresti (ne ultra alterum tantum):

- »**Obresti nehajo teči, ko vsota zapadlih, pa ne plačanih obresti doseže glavnico**«; tako pravno pravilo je vseboval 401. člen ZOR do leta 1989, ko je bil 401. člen črtan z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZOR (Uradni list SFRJ, št. 57/89). Ta določba je bila umeščena v V. poglavje RAZNE VRSTE OBVEZNOSTI 1. ODDELEK Denarne obveznosti, 2. odsek POGODBENE OBRESTI;
- OZ je vseboval enako pravno pravilo v 376. členu: »**Obresti nehajo teči, ko vsota zapadlih, pa ne plačanih obresti doseže glavnico**«. Ta določba OZ je bila umeščena v V. poglavje RAZNE VRSTE OBVEZNOSTI, 1. oddelek: DENARNE OBVEZNOSTI, 2. odsek: OBRESTI. Z novelo OZ –A se 376. člen črta in se za 382. členom v 4. odseku: POGODBENE OBRESTI doda nov 382. a člen, ki določa kdaj pogodbene obresti nehajo teči.

2.2. Predpise je treba razlagati v skladu z njihovim namenom. Če primerjamo določila o obrestih v ZOR z določili v OZ, ugotovimo:

- da je bilo načelo »ne ultra alterum tantum« vsebovano v ZOR od uveljavitve 1. oktobra 1978 pa vse do spremembe ZOR v letu 1989 (Ur. l. SFRJ, št. 57/89), ko je v takratni zvezni državi SFRJ v pogojih izredno visoke inflacije bilo potrebno za denarne obveznosti to načelo spremeniti oziroma opustiti,
- da je načelo »ne ultra alterum tantum« v nekdanji zvezni državi SFRJ veljalo za vse vrste denarnih obveznosti (za pogodbene – poslovne obveznosti in za nepogodbene – neposlovne obveznosti), čeprav je bilo določilo 401. člen ZOR-a umeščeno v 2. odsek POGODBENE OBRESTI,
- da je načelo »ne ultra alterum tantum« v nekdanji zvezni državi SFRJ veljalo za vse vrste obresti, torej za dogovorjene ali predpisane zamudne obresti iz pogodbenih - poslovnih obveznosti in za predpisane zamudne obresti iz neposlovnih obveznosti,
- da je bilo načelo »ne ultra alterum tantum« v nekdanji zvezni državi SFRJ uveljavljeno v poslovni praksi in v pravosodnem sistemu sodne oblasti ves čas do uveljavitve Zakona o obrestni meri zamudnih obresti (Uradni list SFRJ, št. 57/89),
- da je bilo načelo »ne ultra alterum tantum« vsebovano v 376. členu OZ od uveljavitve OZ, to je od 1. januarja 2002 pa vse do uveljavitve novele OZ – A (Ur. l. RS, št. 40/2007) in da se to načelo, glede na določbo 1060. člena OZ, ni uporabljalo za obligacijska razmerja, ki so nastala pred uveljavitvijo OZ,
- da je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I- 300/04-25 z dne 2.3.2006 razveljavilo 1060. člen OZ, kar pomeni, da morajo sodišča v svojih odločbah spoštovati ustavno odločbo, da za obligacijska razmerja, nastala pred uveljavitvijo OZ, iz katerega izvirajo zamudne obresti, velja pravno načelo »ne ultra alterum tantum«.

3. Povezanost pravne ureditve obresti po ZOR z Zakonom o izvršilnem postopku (ZIP) in z Zakonom o izvršbi in zavarovanju (ZIZ)

3.1 Sočasno z uveljavitvijo ZOR 1. oktobra 1978 je v nekdanji zvezni državi SFRJ začel veljati Zakon o izvršilnem postopku –ZIP, objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 20/78. Zakon o izvršilnem postopku je bil prvi zakon o sodnem izvršilnem postopku v SFRJ.

Pred tem, kar pomeni v obdobju od osvoboditve 1945 do 1978, so se v nekdanji zvezni državi uporabljala pravna pravila Zakona o izvršbi in zavarovanju Kraljevine Jugoslavije. Ker je ZIP iz leta 1978 temeljil na koncepciji, da federacija ureja družbeno ekonomske odnose v pogojih družbene lastnine, je prinesel tudi novost, da se izvršilni postopek za izterjavo denarne terjatve lahko uvede na podlagi verodostojne listine, ne da bi bil obstoj terjatve predhodno ugotovljen v nekem drugem sodnem ali upravnem postopku. Izvršba na podlagi verodostojne listine je bila dovoljena za izterjavo denarnih terjatev med uporabniki družbenih sredstev. Za verodostojno listino je zakon določil menico, ček in fakturo. Ker je bil v letu 1989 spremenjen ZOR je temu sledila še sprememba ZIP v letu 1990 (Ur. l. SFRJ, št. 20/90 in 27/90), s katero se je krog verodostojnih listin razširil. Za fakturo šteje tudi obračun obresti in izpisek iz poslovnih knjig. Razširjen je bil tudi krog pravnih subjektov, da je bila izvršbe na podlagi verodostojne listine dovoljena zoper vse pravne osebe in zoper fizične osebe. Taka pravna ureditev izvršbe na podlagi verodostojne listine je bila v sistemu družbene lastnine, ko so verodostojne listine lahko izdajali samo uporabniki družbenih sredstev, do neke mere sprejemljiva, čeprav je že ob nastanku izzvala vrsto strokovnih kritik (S. Triva, V. Belajec, M. Dika, SUDSKO IZVRŠNO PRAVO, Informator, Zagreb 1984) .

3.2 Pravna ureditev izvršbe na podlagi verodostojne listine po ZIP temelji na domnevi, da obstaja dospela terjatev uporabnika družbenih sredstev do dolžnika, ki je bodisi druga družbena pravna oseba, civilno pravna oseba ali posameznik. Taka domneva je v pravnih ureditvah, ki temeljijo na družbeni lastnini produkcijskih sredstev, morda dopustna. V pravnih ureditvah, ki temeljijo na zasebni lastnini produkcijskih sredstev, pa mora biti sistem izvršbe na podlagi verodostojne listine postavljen na povsem drugačne pravne temelje. Izvršba na podlagi verodostojne listine je dovoljena za izterjavo dospelih denarnih obveznosti iz gospodarskih pogodb. Gospodarske pogodbe so pogodbe, ki jih sklepajo med seboj gospodarski subjekti. Verodostojno listino izda gospodarski subjekt, ki ima obveznost iz gospodarske pogodbe. Pravni red mora precizno in natančno določati finančne instrumente, ki imajo pravno naravo verodostojne listine, in se izterjujejo po skrajšanem postopku (postopek na podlagi plačilnega naloga). Klasična finančna instrumenta, ki imata pravno naravo verodostojne listine sta ček in menica. Iz pravne ureditve čeka in menice so se razvili drugi finančni instrumenti.

4. Povezanost pravne ureditve obresti po ZOR in OZ z izvršbo na podlagi verodostojne listine

4.1. Pravno ureditev izvršbe nekdanje zvezne države SFRJ je nasledila Republika Slovenija. Zakon o izvršilnem postopku nekdanje zvezne države se je uporabljal od razglasitve samostojnosti 25. junija 1991 do sprejema oziroma uveljavitve Zakona o izvršbi in zavarovanju – ZIZ (Ur. l. RS, št. 51/98), torej polnih sedem let. V tem obdobju je potekalo intenzivno preoblikovanje družbene lastnine v zasebno lastnino (zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij z družbenim kapitalom), pravna ureditev izvršbe pa ni sledila spremenjenim lastninskim razmerjem. V tem času se je začel uresničevati tudi proces pridružitve Republike Slovenije k Evropski uniji, kar terja drugačno pravno ureditev finančnih trgov in seveda tudi sodnih postopkov za izterjevanje denarnih obveznosti. ZIZ, sprejet leta 1998, ne sledi spremenjeni družbeno ekonomski ureditvi in

s tem zlasti preko pravnega instituta izvršbe na podlagi verodostojne listine (obračun obresti, izpisek iz poslovnih knjig, faktura) omogoča »protipravno« prilaščanje denarnih sredstev oziroma finančnega in drugega premoženja. Vse premoženje pravnih subjektov, ki so nosilci obveznosti iz obligacijskih razmerij, ZIZ jih poimenuje z izrazom »dolžniki«, je podvrženo izvršbi, razen določenih denarnih prejemkov, ki so izvzeti iz izvršbe. Problematika je mnogostranska, temeljni problem pa je tem, da naš pravni sistem dovoljuje izvršbo na podlagi takih verodostojnih listin, ki jih dolžnik ni izdal (podpisal), kar pomeni, da obligacijske obveznosti iz tega naslova sploh ni. Obligacijska obveznost sicer lahko obstaja iz drugega pravnega posla (kreditne pogodbe, kupoprodajne pogodbe), in v takih primerih bi imel dolžnik v morebitni pravdi vsebinsko povsem drugačne ugovore. V postopku izvršbe na podlagi verodostojne listine pa ima dolžnik zoper sklep o izvršbi samo en formalni ugovor, da listina, na podlagi katere je bila dovoljena izvršba, ni verodostojna listina (2. točka 55. člena ZIZ). Če zakon daje pravno naravo verodostojne listine izpisku iz poslovnih knjig, računu in obračunu obresti, pri tem pa ne določa, kakšna mora biti vsebina take listine, kako naj potem dolžnik sploh uspe z ugovorom, da navedene listine niso verodostojne listine. Ureditev izvršbe na podlagi verodostojne listine in posledično izvršba na podlagi izvršilnega naslova (sodbe, ki je bila izdana v pravnem postopku na podlagi verodostojne listine), kot jo določa ZIZ, je v temelju protipravna, in v nasprotju z ustavno varovano pravico do zasebne lastnine.

4.2. Republika Slovenija je nasledila pravno ureditev izvršbe nekdanje zvezne države in v nadaljevanju to ureditev leta 1998 sprejela kot svojo, saj Zakon o izvršbi in zavarovanju – ZIZ (Ur. l. RS, št. 51/98) skoraj v celoti temelji na pravni ureditvi izvršbe nekdanje zvezne države. Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije v 1. členu določa, da je treba predpise uskladiti z Ustavo najkasneje do 31. 12. 1993. ZIZ ni skladen z Ustavo, saj z uporabo instituta izvršbe na podlagi verodostojne listine omogoča prilaščanje tujega premoženja. ZIZ ne upošteva pravne in gospodarske ureditve Republike Slovenije, ki temelji na spoštovanju zasebne lastnine. Nadalje je potrebno poudariti, da »protipravno« prilaščanje finančnega in drugega premoženja omogoča tudi pravna ureditev instituta zamudnih obresti. Republika Slovenija je ob osamosvojitvi prevzela pravno ureditev zamudnih obresti nekdanje zvezne države. Zakon o obrestni meri zamudnih obresti (Ur. l. SFRJ, št. 57/89) se je uporabljal do uveljavitve Zakona o predpisani obrestni meri zamudnih obresti in temeljni obrestni meri (Ur. l. RS, št. 45/95 in naslednji). Temu zakonu je sledil Zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Ur. l. RS, št. 56/03). Vsi navedeni zakoni dovoljujejo obračunavanje zamudnih obresti po konformni metodi obrestno obrestnega računa, kar pomeni, da zamudne obresti lahko dokaj hitro presežejo glavnico terjatve, če je obrestna mera zamudnih obresti visoka, in če sodni postopku izterjevanja denarnih obveznosti trajajo nerazumno dolgo. Zaradi splošne dovoljenosti anatocizma, dovoljenosti teka zamudnih obresti preko glavnice in sodnih zaostankov, kar je v nadaljevanju prikazano na primerih sodnih odločb, je ogrožena pravna varnost vseh tistih pravnih subjektov, ki so nosilci obveznosti v obligacijskih razmerjih.

5. Nasledstvo pravnega reda nekdanje zvezne države SFRJ se uresničuje v sodnih odločbah sodne oblasti v Republiki Sloveniji

5.1 OZ v 1060. členu določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za obligacijska razmerja, ki so nastala pred njegovo uveljavitvijo. Taka zakonska določba ima za posledico, da sodna oblast v Republiki Sloveniji v vseh sodnih primerih neizpolnitve denarne obveznosti iz obligacijskih razmerij nastalih pred 1. 1. 2002 odloča na podlagi pravnega reda nekdanje zvezne države SFRJ. Ker je bil z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZOR (Ur. l. SFRJ, št. 57/89) črtan 401. člen, ki je določal prepoved teka obresti (ne ultra alterum tantum), tako **sodišča v Republiki Sloveniji v primerih zaradi neizpolnitve denarne obveznosti nastale pred 1. 1. 2002 razsojajo:**

a/ v primerih tožbe zaradi plačila denarne obveznosti (če ni verodostojne listine):

»Dolžnik je dolžan plačati upniku glavnico xxxx denarnih enot z zakonitimi oz. zakonskimi zamudnimi obrestmi od dne vložitve tožbe do dne plačila, v 15. dneh, pod izvršbo.«;

b/ v primerih predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine (če dolžnik vloži ugovor zoper sklep o izvršbi):

» Sklep o izvršbi opr. št. z dne ... ostane v veljavi za plačilo glavnice xxxx denarnih enot z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dne (dan, ki ga upnik določi v verodostojni listini) dalje do plačila. »

Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-300/04 (Uradni list RS, št. 28/06) odločilo, da se razveljavi 1060. člen OZ, kolikor se za zamudne obresti iz obligacijskih razmerij, nastalih pred njegovo uveljavitvijo, ki tečejo po 1. 1. 2002, uporablja 277. člen ZOR, čeprav so že dosegle ali presegle glavnico. V obrazložitvi te odločitve je Ustavno sodišče navedlo, da bodo morala sodišča pri odločanju o teku obresti po 1. 1. 2002 upoštevati veljavno zakonodajo ne glede na to, da je obligacijsko razmerje, iz katerega izvirajo zamudne obresti, nastalo pred uveljavitvijo OZ.

Ustava Republike Slovenije določa, da pravne posledice odločitev Ustavnega sodišča ureja zakon. V Zakonu o Ustavnem sodišču je določeno, da so odločbe Ustavnega sodišča obvezne. Vendar sodišča v Republiki Sloveniji uporabljajo ustavno odločbo samo v primerih, ko odločajo o zahtevku iz obligacijskih razmerij na prvi stopnji oziroma, ko odločajo o pritožbi zoper sodno odločbo. V postopkih sodne izvršbe se ustavna odločba ne uporablja. Sodišča so na podlagi zahtev dolžnikov izdajala sklepe o prekinitvi izvršilnega postopka za čas dokler Ustavno sodišče ne odloči o ustavnosti 376. člena OZ. V obrazložitvah takih sklepov so izvršilna sodišča navajala, da je določba 376. člena OZ, v delu, ki velja za zakonske zamudne obresti v nasprotju z 2., 14. in 33. členom Ustave, zato je Višje sodišče v Ljubljani na Ustavno sodišče vložilo več zahtev za oceno ustavnosti 376. člena OZ.

Pravni red mora varovati upnika in dolžnika. Pravno načelo »ne ultra alterum tantum«, vsebovano v 376. členu OZ ima namen varovati dolžnika. Pravno varstvo upnika pa je zagotovljeno z drugimi pravnimi instituti. Upnik ima v primeru, če je škoda, ki mu je nastala zaradi dolžnikove zamude, večja od zneska, ki bi ga dobil na račun zamudnih

obresti, pravico zahtevati razliko do popolne odškodnine (drugi odstavek 380. člena OZ). Pravno načelo »ne ultra alterum tantum« mora biti vgrajeno v pravnem sistemu, da v sodnem postopku izterjevanja denarnih obveznosti sploh ne more priti do situacije, da bi zamudne obresti v času trajanja postopka že presegle glavnico.

Sodni postopki izterjevanja denarnih obveznosti iz gospodarskih pogodb morajo biti hitri in učinkoviti. Dolžnik iz gospodarske pogodbe, ki je izdal verodostojno listino in je ob dospelosti ni plačal, se v postopku sodne izterjave lahko izogne teku zamudnih obresti, če dolgovano glavnico terjatve položi na depozitni račun. Sodni postopki izterjevanja denarnih obveznosti fizičnih oseb (potrošnikov) pa potekajo po drugačnih pravnih pravilih. Fizična oseba, ki ne nastopa v svojstvu opravljanja pridobitne dejavnosti, ne more izdati verodostojne listine, zato se zoper njo sploh ne more voditi izvršba na podlagi verodostojne listine. Pri neposlovnih (odškodninskih) obveznostih pa se odškodnina odmerja po cenah na dan izdaje sodne odločbe, tako da ne more priti do situacije, da bi zamudne obresti v času trajanja sodnega postopka na prvi stopnji presegle glavnico. Kadar pravni sistem izterjevanja denarnih obveznosti (še) ni skladen z bistvom prava, takrat je potrebno uporabiti tisto zadnje pravno varovalo, ki ga daje obligacijska zakonodaja, da obresti nehalo teči, ko vsota zapadlih obresti doseže glavnico (načelo ne ultra alterum tantum). Prav to načelo je potrebno v našem pravnem sistemu uporabiti v sodnih postopkih izterjevanja denarnih obveznosti na vseh stopnjah in v postopku izvršbe, ki se opravlja na podlagi izvršilnega naslova ali verodostojne listine. Po javno dostopnih podatkih gre za 500.000 sodnih zadev, od katerih je 300.000 izvršb na podlagi verodostojne listine. Nekaj tipičnih primerov je prikazanih v nadaljevanju.

5.2. Primeri sodnih odločb

Prvi primer: izpisek iz poslovnih knjig - bančna kreditna pogodba

Banka je na sodišče vložila predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine (izpisek iz poslovnih knjig) zaradi plačila glavnice 1.189.000, 00 SIT (v znesku glavnice so obračunane zakonske zamudne obresti od 1. 5. 1994 do 31. 5. 1996) z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 31. 5. 1996 dalje. Sodišče je 21. 10. 1996 izdalo sklep o izvršbi. Ker je dolžnik (fizična oseba) ugovarjal zoper sklep o izvršbi, se je postopek nadaljeval kot pri ugovoru zoper plačilni nalog. Pravdni postopek na prvi stopnji je tekel skoraj 8 let.

Sodišče je 8. 1. 2004 razsodilo takole:

»Sklep o izvršbi ostane v veljavi za plačilo glavnice 1.189.000,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne 31. 5. 1996 dalje do plačila.«

Dolžnik zoper razsodbo pritožil in ni uspel je razsodba postala pravnomočna 9. 11. 2005. Na ta dan je celotna obveznost znašala že 7.688.066,03 SIT, kar pomeni da so zakonske zamudne obresti za 7x presegle glavnico.

Drugi primer: faktura – plačilo za uporabo pomožnega prostora

Podjetje je na sodišče vložilo predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine (račun) zaradi plačila več računov na skupni znesek 473.980,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 1. 7. 1992 dalje. Sodišče je izdalo sklep o izvršbi. Ker je dolžnik (fizična

oseba) ugovarjal, se je postopek nadaljeval v pravdi. Postopek na prvi stopnji je trajal 10 let.

Sodišče je 2. 2. 2004 razsodilo takole:

»Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki znesek 473.980,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 22. 2. 1994 dalje do plačila.«

Tožena stranka se je zoper razsodbo pritožila in s pritožbo ni uspela. Na dan pravnomočnosti sodne odločbe znaša celotna obveznost 6.072.555,84 SIT, kar pomeni, da so zakonske zamudne obresti za več kot 10x presegle glavnico. Tožena stranka je od izvršilnega sodišča zahtevala, da se v izvršbi upošteva ustavna odločba U-I- 300/04, izvršilno sodišče je s sklepom z dne 6. 7. 2006 prekinilo izvršbo, ker je Višje sodišče v Ljubljani vložilo ustavno zahtevo glede ustavnosti 376. člena OZ.

Tretji primer: faktura – plačilo za dodatna dela

Obrtnik je na sodišče vložil predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine (račun za dodatno opravljena dela) zaradi plačila 453.076,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 25. 7. 1996 dalje. Sodišče je izdalo sklep o izvršbi. Ker je dolžnik (fizična oseba) ugovarjal, se je postopek nadaljeval v pravdi, o kateri pa dolžnik sploh ni bil obveščen, ker se je preselil. Postopek na prvi stopnji je tekel 8 let, sodišče je vsa pisanja za dolžnika nabilo na sodno desko.

Sodišče je 17. 6. 2004 razsodilo takole:

»Plačilni nalog tega sodišča opr. št. z dne 24. 1. 1997 ostane v veljavi in je tožena stranka dolžna plačati tožeči stranki znesek 453.076,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 25. 7. 1996 do plačila:«

Sodba je postala pravnomočna na dan nabitja na sodno desko 17. 6. 2004. Na dan pravnomočnosti sodne odločbe znaša celotna obveznost 2.588.311,39 SIT, kar pomeni, da so zakonske zamudne obresti za 6x presegle glavnico.

Predstavljeni sodni primeri so tipski primeri odločanja sodišč v Republiki Sloveniji.

5.3. V zakonodajnem postopku, ko je Državni zbor 24. 4. 2007 ponovno odločal o noveli OZ-A, je v gradivu za ponovno odločanje imel na razpolago tudi gradivo »PRIMERI SODNIH ODLOČB – ZAMUDNE OBRESTI«. Gradivo z dne 10. 4. 2007 so pripravili predstavniki Civilne družbe

Dokaz:

- »PRIMERI SODNIH ODLOČB – ZAMUDNE OBRESTI«, gradivo 10. 4. 2007,
- sklep izvršilnega sodišča o prekinitvi postopka izvršbe, z dne 6.7.2006

B/ Odločba Ustavnega sodišča z dne 15. 3. 2007, številka U-I267/06-41, objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 29 z dne 30. 3. 2007.

1. Odločitev Ustavnega sodišča o ustavnosti 376. člena OZ

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevami Višjega sodišča v Ljubljani, na seji dne 15. marca 2007 odločilo: »Člen 376 Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/01 in 32/04) ni v neskladju z ustavo.«

V ustavni odločbi z dne 15. 3. 2007 je izčrpno pojasnjeno, da pravno pravilo »ne ultra alterum tantum«, ki velja tako za zamudne kot za pogodbene obresti, ni v neskladju z Ustavo. Navedeno je, da obresti niso zgolj pravna kategorija, temveč zlasti instrument gospodarske in monetarne, pa tudi socialne politike, zato odločitev Ustavnega sodišča ne pomeni, da zakonodajalec vprašanj obresti, ne bi mogel urediti tudi drugače, vendar mora biti morebitna drugačna ureditev obresti skladna s pravno opredelitvijo instituta obresti in opredelitvijo obresti kot instrumenta gospodarske in socialne politike.

2. Razlogi za izpodbijanje novele OZ-A glede na odločitev Ustavnega sodišča z dne 15. marca 2007

Državni svet meni, da je zakonodajalec s sprejetjem novele OZ-A kršil načelo zaupanja v pravo, ker je:

- v postopku za oceno ustavnosti 376. člena OZ zatrjeval, da ne gre za takšno različnost institutov zamudnih in pogodbениh obresti, da bi s tem, ko jih je enako uredil, kršil ustavno načelo enakosti pred zakonom, istočasno pa je izvajal zakonodajni postopek za spremembo OZ, da se pravno načelo »ne ultra alterum tantum« določi samo za pogodbene obresti, čeprav ne obstajajo niti pravni niti ekonomski argumenti za sprejem novele OZ-A,
- sprejel novelo OZ –A (prvič na seji 30. marca 2007 in ponovno na seji 24. aprila), čeprav za to ni imel mandata, ker je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I- 267/06-41 z dne 15. marca 2007 odločilo, da 376. člen OZ ni v neskladju z Ustavo in ker ne obstajajo nikakršni ekonomski razlogi za različnost ureditve prepovedi teka obresti,
- kljub odločitvi Ustavnega sodišča št. U-I-267/06-41, sprejel novelo OZ-A, in s tem izničil delovanje in funkcijo Ustavnega sodišča,
- sprejel novelo OZ-A, čeprav Zakon o ustavnem sodišču določa, da so odločbe ustavnega sodišča obvezne.

S sprejetjem novele OZ–A prihaja zakonodajalec sam s seboj v nasprotje. V postopku za oceno ustavnosti 376. člena OZ meni, da je pravna norma 376. člena skladna z ustavnimi določbami in ustrezna, skoraj istočasno pa sprejme novelo zakona, s katero črta 376. člen OZ. S tem je zakonodajalec omajal zaupanje v pravni red in pravno državo.

3. Ekonomski - gospodarski razlogi za sprejetje novele OZ-A ne obstajajo

Obveznosti iz obligacijskih razmerij razvrščamo v dve veliki skupini:

- (1) poslovne obveznosti,
- (2) neposlovne obveznosti.

Poslovne obveznosti nastanejo s pravnim poslom (s pogodbo ali s katerim od enostranskih pravnih poslov).

Neposlovne obveznosti nastanejo na podlagi pravnih dejstev, ko zakon določa katera pravna dejstva so odločilna za nastanek obligacije (krivdna odškodninska odgovornost, objektivna odškodninska odgovornost, verzije, kondikcije, gestije).

Pogodbene obresti se vzpostavijo s pravnim poslom (pogodbo ali z enostranskim pravnim poslom), ko stranki pravnega posla določita obresti. Za primer, če stranki ne določita višine pogodbenih obresti, pride v poštev višina obresti, ki je določena z zakonom (drugi odstavek 382. člena OZ).

Pravna narava zamudnih obresti pa je povsem drugačna. Zamudne obresti so civilna sankcija za neizpolnitev obveznosti (poslovne obveznosti in neposlovne obveznosti). Zamudne obresti so objektivna posledica neizpolnitve poslovne ali neposlovne obveznosti. Prav zato je s predpisi potrebno določiti višino zamudnih obresti (zakonske zamudne obresti) in maksimiranje obresti. Zakonodajalec torej uresničuje gospodarsko funkcijo in tudi socialno funkcijo obresti s tem, da določi zgornjo mejo zamudnih obresti, do katerih je upravičen upnik oziroma zgornjo mejo zamudnih obresti, ki jih mora plačati dolžnik (prepoved ultra alterum tantum) in s prepovedjo anatocizma (prepoved obrestnih obresti).

Prepoved anatocizma, določena v prvem odstavku 375. člena OZ, velja tako za pogodbene obresti, kot za zamudne obresti. Ta prepoved je splošna, razen, če drug zakon ne določa drugače. Ker je Zakon o obrestni meri zamudnih obresti nekdanje zvezne države SFRJ iz leta 1989 dovoljeval anatocizem, in ker je tako pravno ureditev obračunavanja zamudnih obresti nasledila samostojna Republika Slovenija, je tako določba o prepovedi anatocizma, določena v OZ zgolj blanketne narave. Ob tem je za primerjavo potrebno navesti, da je 400. člen ZOR dovoljeval obrestne obresti za kreditno poslovanje bank.

Prepoved ultra alterum tantum se v stabilnem gospodarskem sistemu oziroma v pravnem redu lahko uresniči samo tako, da je ta prepoved določena v korist dolžnika, upnik pa ima pravico zahtevati še razliko do popolne odškodnine, če je škoda, ki je upniku nastala zaradi dolžnikove zamude, večja od zneska dovoljenih zamudnih obresti (škoda je večja od obveznosti).

S sprejetjem novele OZ –A, ko je zakonodajalec črtal 376. člen OZ in določil, da prepoved ultra alterum tantum velja za pogodbene obresti (382. a člen), je torej posegel v področje oziroma v sfero, ki je ne more niti ne sme urejati na ta način.

C/ Primerjava novele OZ –A in izvršbe na podlagi verodostojne listine po ZIZ s pravno ureditvijo EU - Direktiva 2000/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2000 in pravno ureditvijo v državi članici EU

1. Direktiva 2000/35/ES

V zakonodajnem postopku sprejemanja novele OZ –A je bilo v gradivu, kot argument za predlagano spremembo, navedeno, da je bila na ravni EU sprejeta Direktiva 2000/35/ES, ki ureja ukrepe proti zamudam plačil v gospodarskih pravnih poslih in da ta Direktiva posredno posega tudi na področje urejanja zamudnih obresti v državah članicah. Taka argumentacija je napačna, ker navedena Direktiva ne ureja problematike obrestnih obresti niti se ne dotika prepovedi *ultra alterum tantum*. To je povsem razumljivo, saj pravni red EU temelji na že sprejetih vrednotah klasičnega civilnega prava. Pa tudi sicer iz preambule in besedila Direktive 2000/35/ES povsem jasno in nedvoumno izhaja:

- da je njen namen priporočiti državam članicam, kako naj v korist malih in srednje velikih podjetij ter obrtnega sektorja zagotovijo ustrezne ukrepe za zmanjšanje zamud pri plačilih,
- da ureja zamude plačil iz trgovinskih poslov, ki jih sklepajo gospodarski subjekti med seboj in iz poslov, ki jih gospodarski subjekti sklepajo z državnimi organi, ki so naročniki javnih naročil,
- da zamuda pri plačilu pomeni prekoračenje pogodbenega ali zakonskega plačilnega roka, ki ni skladen z določbami odstavkov 1(b) do (d) in 2, ni izvršljiv ali je razlog za odškodnino, če je krivičen do upnika ob upoštevanju vseh okoliščin primera,
- da je njen namen omogočiti preživetje malega in srednje velikega podjetniškega sektorja in tako preprečiti izgubo številnih delovnih mest,
- da ne ureja poslovanja s potrošniki, niti ne ureja poslovanja z drugimi plačili (npr. glede na zakonodajo o čekih in menicah ter drugih plačilnih instrumentov).

Direktiva 2000/35/ES ne ureja vprašanja obrestnih obresti, niti vprašanja uporabe načela »ne *ultra alterum tantum*«, zato ne more biti argument za sprejetje novele OZ-A.

Direktiva 2000/35/ES ureja področje obrestnih mer za primere zamud plačil iz trgovinskih poslov, ki jih sklepajo gospodarski subjekti med seboj in z državnimi organi, ki so naročniki javnih naročil. Direktiva opredeljuje obrestno mero za zamude plačil iz trgovinskih poslov (pod d 3. člena). Ta določba je sicer povzeta v naš pravni red (Zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti – ZPOMZO–1 – UPB1), vendar učinkuje za naprej, kar pomeni, da za zamude plačil iz obligacijskih razmerij nastalih pred uveljavitvijo ZPOMZO–1, ne učinkuje. V našem pravnem redu smo imeli vse do uveljavitve ZPOMZO–1 v temelju napačni sistem obračunavanja zamudnih obresti, zato bi moral pravni red zagotavljati dolžnikom vsaj pravico do uveljavljanja načela »ne *ultra alterum tantum*«. Ker pa je bil z novelo OZ–A črtan 376. člen, so s tem vsi tisti pravni subjekti, ki so dolžniki oziroma so potencialni dolžniki iz obligacijskih razmerij, izgubili še tisto minimalno pravno varstvo, ki ga mora zagotavljati vsak pravni red.

2. Primerjava novele OZ-A in izvršbe na podlagi verodostojne listine po ZIZ s pravno ureditvijo države članice EU (Republika Avstrija)

V zakonodajnem postopku sprejemanja novele OZ-A je bilo v vladnem gradivu navedeno, da avstrijsko pravo določa pravilo »ne ultra alterum tantum«, vendar z nekoliko drugačno vsebino kot ga določa OZ v 376. členu. Glede na tako navedbo v vladnem gradivu, je potrebno pojasniti, da je določbo 376. člena OZ treba razlagati v povezavi z drugimi določbami o obrestih (375. člen) in upoštevati, da so določbe ZOR-a (277. člen, 279. člen in 401. člen) iz leta 1978 temeljile na pravnih pravilih ODZ (Obči državljanski zakonik). ODZ, sicer nekoliko noveliran, se uporablja v Republiki Avstriji.

Pomembno je tudi dejstvo, da so se pravna pravila ODZ uporabljala v nekdanji zvezni državi vse do uveljavitve ZOR-a. Vse navedeno nas pripelje do zaključka, da je v nekdanji zvezni državi SFRJ obligacijski pravni red temeljil na pravnih pravilih ODZ vse do leta 1989, ko so bile spremenjene določbe ZOR-a. Iz navedenega sledi, da **so sodišča v nekdanji zvezni državi SFRJ vse do uveljavitve spremembe ZOR-a leta 1989 v sodnih postopkih izterjevanja zapadlih denarnih obveznosti odločala vsebinsko enako, kot v primerljivem pravnem redu, ki je temeljil na pravnih pravilih ODZ:**

(1) v postopkih izterjevanja zapadlih denarnih obveznosti fizičnih oseb so sodišča odločala:

a) denarne obveznosti iz pogodbenega razmerja, v katerem pogodbene obresti niso dogovorjene:

» Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki denarni znesek xxxx denarnih enot, v 15 dneh pod izvršbo«;

b) denarne obveznosti iz pogodbenega razmerja, v katerem so dogovorjene obresti (kreditno poslovanje bank):

»Tožena stranka je dolžna plačati tožeči stranki denarni znesek xxxx denarnih enot s 6% obrestmi od vložitve tožbe, v 15 dneh pod izvršbo«;

(2) v postopkih izterjevanja zapadlih denarnih obveznosti med gospodarskimi organizacijami so sodišča odločala:

a) denarne obveznosti iz gospodarskih pogodb (mandatni postopek)

»Tožena gospodarska organizacija je dolžna plačati tožeči gospodarski organizaciji denarni znesek xxxx denarnih enot z 8 % obrestmi od vročitve tožbe s plačilnim nalogom do plačila, v 8 dneh pod izvršbo«;

b) denarne obveznosti iz meničnega in čekovnega poslovanja (menični postopek):

» Na podlagi menice, izdane , mora tožena gospodarska organizacija plačati tožeči gospodarski organizaciji menični znesek xxxx denarnih enot s 6 % obrestmi oddalje do plačila, v 3 dneh od prejema plačilnega naloga, pod izvršbo«.

3. Primerjava odločitev sodišč v postopkih izterjevanja zapadlih denarnih obveznosti

Če primere sodnih odločb, navedene pod 5.2 te zahteve (gre za primere odločitev sodišč v Republiki Sloveniji zoper fizične osebe) ponazorimo zgolj z vidika teka zamudnih obresti, vidimo v izračunih take razlike, ki se jih ne da opravičiti z nobenim pravnim ali ekonomskim argumentom. Za primerjavo je vzeta predpisana obrestna mera zamudnih obresti po Direktivi 2000/35/ES:

Prvi primer: Izpisek iz poslovnih knjig na znesek glavnice 1.189.000,00 SIT

(1) zakonske zamudne obresti tečejo od izstavitve izpiska 31. 5. 1996 dalje do plačila,
(2) v znesku glavnice so obračunane zakonske zamudne obresti od 1. 5. 1994 do 31. 5. 1996,
(3) na dan pravnomočnosti sodne odločitve 9. 11. 2005 znaša celotna obveznost 7.688.066,03 SIT.
Ker gre za dolg fizične osebe, bi torej predpisane zamudne obresti smele teči od pravnomočnosti sodne odločbe. Zamudne obresti obračunane do 31. 3. 2007 znašajo 175.823,38 SIT.

Drugi primer: Faktura na znesek glavnice 473.980,00 SIT

(1) zakonske zamudne obresti tečejo od izstavitve fakture 22. 2. 1994 dalje do plačila,
(2) na dan pravnomočnosti sodne odločitve 2. 2. 2005 znaša celotna obveznost 6.072.555,84 SIT.
Ker gre za dolg fizične osebe, bi torej predpisane zamudne obresti smele teči od pravnomočnosti sodne odločbe. Zamudne obresti obračunane do 31. 3. 2007 znašajo 159.395,52 SIT

Tretji primer: Faktura na znesek 453.076,00 SIT

(1) zakonske zamudne obresti tečejo od izstavitve fakture 25. 7. 1996,
(2) na dan pravnomočnosti sodne odločitve 17. 6. 2004 znaša celotna obveznost 2.588.311,39 SIT.
Ker gre za dolg fizične osebe, bi torej predpisane zamudne obresti smele teči od pravnomočnosti sodne odločbe. Zamudne obresti obračunane do 31. 3. 2007 znašajo 134.369,67 SIT

Glavnica	Glavnica in zamudne obresti v RS	Zamudne obresti v EU
1.189.000,00	7.688.066,03	175.823,38
473.980,00	6.072.555,84	159.395,52
453.076,00	2.588.311,39	134.369,67

Iz opisanih primerov razberemo, da je zaradi dolgotrajnosti sodnih postopkov v Republiki Sloveniji, ker zakonske zamudne obresti tečejo ves čas postopka, kršena pravica do poštenega sojenja. EKČP Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih obveznostih odloča sodišče v razumnem roku.

IV.

Sklepna utemeljitev razlogov za izpodbijanje novele OZ-A in predlog

Zakonodajalec s sprejetjem novele OZ-A ruši načelo zaupanja v pravo. Člen 2 Ustave določa, da je Republika Slovenija pravna in socialna država. Gre za izrecno ustavno določbo, ki zavezuje tako v materialnem, vsebinskem pogledu, kot v formalno pravnem smislu. Upoštevati je potrebno tudi pravna načela, ki so izvedena iz temeljnih ustavnih načel, ne glede na to, ali so v Ustavi izrecno navedena. Pomembna je vsebina načela.

Nekatera pravna načela je na ustavno raven s svojimi odločitvami povzdignilo Ustavno sodišče. Med nje šteje tudi načelo zaupanja v pravo oziroma v veljavnost in trajnost predpisov in prepoved retroaktivnega poseganja v obstoječe in pričakovane pravice. To načelo tudi pomeni, da pravni subjekt, ki je utemeljeno zaupal v veljavno pravo in ravnal v skladu z njim, ne bo zaradi tega ob kasnejši morebitni spremembi zakona trpel škodljivih posledic in se mu pravni položaj ne bo poslabšal.

Izpodbijana novela OZ-A je v celoti ustavno pravno nedopustna in v nasprotju s temelji družbeno ekonomske ureditve. Ustavno pravna nedopustnost izhaja iz samega bistva demokratičnosti državne oblasti, saj zakonodajalec nima mandata, da ruši temelje civilno pravnih razmerij v državi. Zakonodajalec vsebinsko posega v odločitvi Ustavnega sodišča, sprejeti v odločbah št. U-I-300/04 (Uradni list RS, št. 28/06) in št. U-I-267/06 (Uradni list RS, št. 29/07). S tem zakonodajalec ni izvršil samo trojnega retroaktivnega posega tako v obstoječe pravno razmerje v navedene odločitve Ustavnega sodišča in v vsebino OZ, temveč je bil s tem kršen tudi zakonodajni postopek, ker je bila novela OZ-A sprejeta po tem, ko je Ustavno sodišče odločilo, da je 376. člen skladen z Ustavo. Z izpodbijano novelo OZ-A je porušeno načelo zaupanja v pravno državo, ker se s tem v bistvu izpodbija odločitev Ustavnega sodišča, sprejeta v odločbi št. U-I-267/06 z dne 15. 3. 2007. S tem je zakonodajalec ne samo retroaktivno poslabšal pravni položaj vsem dolžnikom, ki so utemeljeno zaupali v načelo, da so odločbe Ustavnega sodišča obvezne za vse, tudi in predvsem za zakonodajalca, temveč je v sistem delovanja sodne oblasti v praksi vzpostavil pravno nerešljive položaje. Kako naj ravnajo sodišča, ki so s sklepi prekinila sodne izvršilne postopke do odločitve Ustavnega sodišča glede ustavnosti 376. člena OZ, ko pa je Ustavno sodišče odločilo o skladnosti tega člena OZ, je zakonodajalec z novelo OZ-A črtal ta člen. Katero pravno ureditev, ali pravno ureditev iz obeh navedenih odločitev Ustavnega sodišča št. U-I-300/04 in št. U-I-267/06, ali pravno ureditev iz novele OZ-A bodo sedaj sodišča upoštevala v reševanju konkretnih primerov. Ustava v tretjem odstavku 161. člena določa, da pravne posledice odločitev ustavnega sodišča ureja zakon. Zakon o Ustavnem sodišču v 1. členu določa, da so odločbe Ustavnega sodišča obvezne. Zato zakonodajalec ne sme zaobiti odločitve Ustavnega sodišča, da sprejme tako spremembo zakona, s katero iz pravnega reda odvzame temeljno pravno načelo »ne ultra alterum tantum«. S tem je zakonodajalec ne samo porušil avtoriteto Ustavnega sodišča, ampak tudi zaupanje državljanov in državljanov v pravno državo.

Zakonodajalcu dajejo mandat državljanke in državljanji na volitvah. Problematika zakonskih zamudnih obresti je zelo pereča, saj posega v 360 tisoč primerov sodnih izvršb, ki jih obravnavajo sodišča v Republiki Sloveniji. V veliki večini primerov gre za dolžnike, ki obveznosti ne morejo plačati, ker se izvorna obveznost tekom sodnega procesa za večkrat, tudi za več desetkrat poveča. V našem pravnem redu nismo vgradili ustreznih pravnih varoval, zato zakonodajalec ne bi smel odpraviti še edinega preostalega pravnega načela »ne ultra alterum tantum«. Z ustavno odločbo U-I-267/06 je bila dana vsebinska opredelitev 376. člena OZ, da je to določilo skladno z Ustavo. S tem je bila hkrati podana tudi zaključenost dejanskega stanja in posledično je bila s tem določena relevantna pravna podlaga za pravno presojo primerov v praksi, da bodo sodišča lahko rešila konkretne primere.

Zakonodajalec je z novelo OZ-A porušil zaupanje v pravno državo in prizadete pravne subjekte postavlja v slabši pravni položaj od tistega, ki jim ga dajeta obe navedeni odločbi Ustavnega sodišča.

Ustavnemu sodišču

p r e d l a g a m o,

- 1. da razveljavi izpodbijani Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A) v celoti,**
- 2. da zadrži izvrševanje Zakona o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (OZ-A) v celoti, do dokončne odločitve.**

Na podlagi 161. člena Ustave v povezavi s 39. členom Zakona o Ustavnem sodišču lahko Ustavno sodišče zadrži izvrševanje akta, katerega ustavnost presoja. Po mnenju Državnega sveta nastanejo z izvajanjem novele OZ-A nepopravljive škodljive posledice. Zato je potrebno zadržati izvajanje novele OZ-A, ker bi zaradi izvrševanja lahko nastale težko popravljive in celo nepopravljive škodljive posledice. Člen 44 Zakona o Ustavnem sodišču sicer določa, da se razveljavljeni zakon ne uporablja za razmerja nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno, vendar problematika, ki jo v tej zahtevi odpiramo, ne dopušča, da bi se izpodbijana novela OZ-A začela uporabljati.

Druga alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - državni svet daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije** - druga obravnava, EPA 1401

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13. 6. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (ZPZRTH-C) - druga obravnava

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije, da razišče in realno ovrednoti možnosti, da se potencial v tej regiji izkoristi v smeri hitrejšega gospodarskega prestrukturiranja in priprave podjetništvu prijaznega okolja, ki bo sposoben uspešno motivirati in vključiti tudi razpoložljiv človeški kapital. Takšna usmeritev bi tudi pripomogla, da se predvidena sredstva učinkovito in kvalitetno uporabijo.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Zlatko Jenko.

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13. 6. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI) - druga obravnava

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Predlog zakona ureja delovanje kapitalskega trga v Sloveniji. Zakon o trgu vrednostnih papirjev, ki je do sedaj urejal to področje, bi se zaradi implementacije direktiv EU 2006/48, 2006/49/ES, 2004/39/ES in 2004/109/ES v naš pravni red spremenil skoraj v vseh poglavjih, zato se je predlagatelj odločil za povsem nov zakon, ki bo bolj pregleden. Z direktivami želi Evropska komisija oblikovati skupni zakonodajni okvir za evropski trg vrednostnih papirjev. Čas za prenos direktiv se počasi izteka, saj bi morali biti polno pripravljeni do 1. novembra 2007, pri čemer je pomembno, da bodo imela podjetja dovolj časa za prilagoditev novi zakonodaji.

V predlogu zakona so novosti v 5. poglavju, kjer so določena pravila poslovanja borznoposredniških družb, kar bo omogočilo boljši pregled nad njihovim poslovanjem, s čimer se zagotavlja bolj učinkovite in varne pogoje poslovanja. Posebej je v tem poglavju poudarjeno upravljanje s tveganji, kjer je zapisano, da za borznoposredniške družbe veljajo enaka pravila, kot za banke (ZBan-1). Pregled poslovanja je zagotovljen s pravili o javni objavi letnih poročil in drugih razkritij o poslovanju borznoposredniške družbe, kar pa je urejeno v 6. poglavju zakona. Za vlagatelje je pomembno, da so zagotovljene informacije o finančnih instrumentih in njihovih izdajateljih, ki jih potrebujejo za odločitev o naložbi vanje. Trg finančnih instrumentov mora biti pošten in urejen. Pravila trgovanja določa 9. poglavje, kjer je opredeljeno, da lahko organiziran trg, ki je v 15. členu zakona opredeljen kot borzni trg, upravlja samo borza, ki pa je predhodno pridobila dovoljenje agencije za upravljanje borznega trga.

Za zagotavljanje zaupanja vlagateljev je pomemben tudi učinkovit nadzor nad poslovanjem borznoposredniških družb. Po 296. členu zakona je za nadzor nad borznoposredniško družbo pristojna in odgovorna Agencija za trg vrednostnih papirjev glede vseh storitev in poslov, ki jih le-ta opravi v Sloveniji, državi članici in tretji državi. Prav tako je agencija pristojna za nadzor nad investicijskim podjetjem države članice in nad njegovo podružnico v Sloveniji glede storitev in poslov, ki jih ta opravlja v Sloveniji. Po zakonu lahko agencija izreče nadzorne ukrepe, s katerimi se lahko učinkovito doseže namen nadzora. Pri določbah o nadzoru in namenu nadzora se po 301. členu zakona smiselno uporabljajo določbe zakona o bankah (ZBan-1). Agencija mora sodelovati z

nadzornimi organi drugih držav članic, kadar koli je to potrebno zaradi izvajanja njenih pristojnosti in odgovornosti glede nadzora nad ravnanjem borznoposredniških družb.

Državni svet poudarja, da se s takšno ureditvijo kapitalskega trga približujemo standardom razvitih kapitalskih trgov.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Zlatko Jenko.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic** - druga obravnava, EPA 1463

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13. 6. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic (ZLPZ-1A) - druga obravnava

Državni svet predloga zakona **ne podpira**.

Državni svet meni, da je predlagana rešitev črtanja šestega in sedmega odstavka 21. člena zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic, s katerim želi Vlada Republike Slovenije onemogočiti privatizacijo Zavarovalnice Triglav v višini 35,25 % kapitala s strani fizičnih oseb - nekdanjih zavarovancev iz leta 1990, nesprejemljiva.

Vlada Republike Slovenije kot argument za predlagano spremembo zakona navaja, da bi bilo ugotavljanje upravičencev - fizičnih oseb do privatizacije vprašljivo, saj niti Vlada niti arhivi Zavarovalne skupnosti Triglav ne razpolagajo z evidencami, na podlagi katerih bi nedvoumno ugotovili fizične osebe in njihova upravičenja do lastninjenja kapitala. Pri tem Vlada tudi poudarja, da izvedljivosti individualnih upravičenj fizičnih oseb ni mogoče zagotoviti v razumnem času in s sorazmernimi stroški.

Glede na temeljni cilj predlaganih sprememb zakona, da se zagotovi učinkovito upravljanje zavarovalnice, hkrati pa tudi zagotovi delež v kapitalu čim širšemu krogu zavarovancev Zavarovalnice Triglav, se je Državni svet opredelili proti črtanju šestega in sedmega odstavka 21. člena, saj s tem 21. člen zakona ne bi več določal obveznosti sprejetja posebnega zakona, v katerem bi bili določeni kriteriji za upravičenost fizičnih oseb do delnic zavarovalnice.

Državni svet meni, da bi bilo v primeru rešitev za fizične osebe, ki bi bila drugačna od že sprejete rešitve za pravne osebe in bi onemogočala participacijo na premoženju, ki so ga fizične osebe ustvarile, kršeno načelo enakopravne obravnave, zato Državni svet predloga zakona ne podpira.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Zlatko Jenko.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **dopolnjenega predloga zakona o pogojih za statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z.** - nujni postopek, EPA 1417

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13. 6. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k dopolnjenemu predlogu zakona o pogojih za statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. (ZPSPVZZ) - nujni postopek

Državni svet dopolnjenega predloga zakona **ne podpira**.

Državni svet ugotavlja, da je predlagatelj pripravil ta predlog na podlagi spremembe in dopolnitve zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS št. 38/06), ki določa, da je potrebno pogoje za statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice urediti s posebnim zakonom.

Predlog zakona Državni svet podpira kot poskus reševanja zapletene problematike sistema dodatnega zdravstvenega zavarovanja, ki se je pri nas izrodil v dodaten in splošen prispevek za zdravstveno zavarovanje. Žal vseh vidikov te problematike zakonski predlog ne rešuje.

Državni svet sicer podpira prizadevanja Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za zdravje, ki sta pripravila predlog tega zakona, s katerim naj se zavaruje lastninske pravice zavarovancev in ustanovitelja Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, to je Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Državni svet pa ne podpira zakonske rešitve, ki omogoča ustanovitev delniške družbe. V primeru Vzajemne zdravstvene zavarovalnice gre namreč za velik javni interes, za ogromna finančna sredstva, saj je bilo s 1. 11. 1999 iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na Vzajemno zdravstveno zavarovalnico preneseno dopolnilno zdravstveno zavarovanje za 1.100.000

zavarovancev (vse zavarovalne pogodbe, sredstva, prenosne premije in rezerve, računalniški programi, zbirke podatkov s področja prostovoljnega zavarovanja in drugo). V predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (EPA 279-II) - skrajšani postopek (objavljen v Poročevalcu DZ št. 49/97 z dne 21. 10. 1997) je objavljeno pod Finančnimi posledicami: "Zavod bo kot ustanovitelj družbe iz naslova sredstev prostovoljnega zavarovanja zagotovil tudi zadostni ustanovitveni garancijski sklad za novo ustanovljeno družbo. Višina zagotovljenega garancijskega sklada bo znašala 428.993.000 SIT."

Danes je pri Vzajemni zdravstveni zavarovalnici 900.000 zavarovancev. To je znatno manj, saj sedanja uprava te zavarovalnice s svojimi profitnimi ambicijami (poskusi samovoljnega preoblikovanja v delniško družbo, samovoljna združitve z zavarovalniško družbo Adriatic Slovenia) znižuje stopnjo zaupanja zavarovancev v sistem vzajemnosti, solidarnosti in dolgoročne varnosti zdravstvenega zavarovanja v tej zavarovalnici.

Državni svet ob tem meni, da bi moral predlagatelj dopolniti predlog zakona s členi, v katerih bi konkretno določil pravice zavarovancev, ki bodo želeli ohraniti dopolnilno zdravstveno zavarovanje v vzajemni družbi, na kar je opozorila tudi zakonodajno pravna služba. Prav tako naj dopolni predlog zakona s členi, v katerih bo konkretno opredelila vlogo organov upravljanja take vzajemne družbe. Predvideti je treba, da v upravo družbe, v nadzorne organe in skupščino imenuje svoje predstavnike Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za zdravje, ki bodo konkretno odgovorni za varovanje javnega interesa. Državni svet nadalje ugotavlja, da bi moral predlog zakona konkretno opredeliti višino premoženja, ki je predmet statusnega preoblikovanja iz vzajemne zdravstvene zavarovalnice v delniško družbo.

Državni svet se zaveda, da mora biti predlog zakona o pogojih za statusno preoblikovanje vzajemne zdravstvene zavarovalnice sprejet, da se zavarujejo osnovni interesi zavarovancev in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, vendar opozarja, da se pri tem ne sme pozabiti, da je bila Vzajemna ustanovljena predvsem na naslednjih načelih:

- pri družbah za vzajemno zavarovanje gre za zadovoljevanje specifičnih potreb širokega kroga državljanov Republike Slovenije, pri čemer zavarovanci ne zasledujejo posebno poudarjenega interesa po dobičku;
- organizacija družbe za vzajemno zavarovanje je cenejša kot organizacija zavarovalne delniške družbe;
- družba za vzajemno zavarovanje naj bi se ukvarjala izključno s prostovoljnim zdravstvenim zavarovanjem, ne pa z ostalimi oblikami premoženjskega in osebnega zavarovanja, saj ji le takšno delovanje omogoča specializacijo in posledično tudi poslovanje z nižjimi stroški;

- s člani družbe ni treba sklepati zavarovalnih pogodb, temveč se njihove pravice uredijo s statutom in splošnim aktom, kar tudi prispeva k cenejšemu poslovanju te družbe.

Državni svet predlaga, da Vlada Republike Slovenije razmislili tudi o drugih statusnih rešitvah Vzajemne. Za širitev svoje dejavnosti bi Vzajemna lahko po vzoru drugih tujih vzajemnih zavarovalnic ustanovila hčerinsko družbo – zavarovalno delniško družbo. Hčerinska družba je lahko v celoti v njeni lasti, k ustanovitvi pa lahko pritegne tudi druge ustanovitelje. Bistveno je, da zadrži večinski (51 %) delež lastništva. Tako ustanovljena zavarovalna delniška družba lahko opravlja različne oblike življenjskega ali premoženjskega zavarovanja, Vzajemna pa zadrži opravljanje svoje dosedanje dejavnosti, tj. dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Potrebno pa je urediti celotno področje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in razmerja do drugih zavarovalnic, ki se na istem področju obnašajo povsem tržno in so usmerjene v oblikovanje profita, s katerim razpolagajo kot kapitalske družbe. Na tem področju se prepleta javni interes, ki bi moral biti zaščiten in ločen od ozkih interesov določenih skupin, ter tržno ustvarjanje profita. Z določenih vidikov je na tem občutljivem področju slabše zaščiten javni interes kot npr. pri obveznem avtomobilskem zavarovanju.

Državni svet nadalje ugotavlja, da postaja v državah Evropske unije socialna ekonomija (CMAF - Co-operatives, Mutuals, Associations and Foundation, 2002) vse bolj pomembna tako za socialni kot gospodarski razvoj. Zato bi Republika Slovenija morala podpirati ustanavljanje neprofitnih organizacij (vzajemne družbe, zadruge, različna društva itd.) s socialnim (družbenim) ciljem, ki bi delovale po demokratičnem principu članov, uporabnikov in zaposlenih ter temeljile na solidarnosti njenih članov, tako da ne bi delile dobička med ustanovitelje, oziroma tistimi, ki so si ustanoviteljske pravice prigrabili. Država bi morala podpirati ustanavljanje vzajemnih zavarovalnic (olajšati postopek ustanovitve, dati vzajemnim družbam davčne olajšave itd.). Razmisliti bi veljalo tudi o uveljavljanju načela solidarnosti generacij, po katerem bi premoženje vzajemne družbe, ki se preoblikuje, pripadalo vsem članom, ki so ga ustvarjali, in ne samo trenutni generaciji članov družbe.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Doro Hvalica.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **dopolnjenega predloga zakona o kakovosti in varnosti človeških tkiv in celic, namenjenih za zdravljenje** - druga obravnava, EPA 1397

Državni svet Republike Slovenije je na 55. seji, dne 13. 6. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k dopolnjenemu predlogu zakona o kakovosti in varnosti človeških tkiv in celic, namenjenih za zdravljenje (ZKVČTC) - druga obravnava

Državni svet dopolnjen predlog zakona **podpira**.

Državni svet poudarja, da predlog zakona omejuje vrsto dejavnosti na področju celičnega zdravljenja in prejudicira prihajajočo direktivo EU o presajanju organov, ki je šele v nastajanju. To področje je v Sloveniji razmeroma dobro urejeno z zakonom o odvzemu in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja.

Državni svet opozarja tudi na problem nadzora pri pridobivanju, testiranju, obdelavi, shranjevanju, dodeljevanju in razdeljevanju tkiv in celic, saj je iz predloga zakona razvidno, da bo Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant opravljal odvzemanje in darovanje organov in bo hkrati opravljal tudi nadzorno funkcijo (nadzoroval bo samega sebe), kar pa predstavlja velik konflikt interesov. Pri tako pomembnem področju, kot sta odzem in presaditev delov človeškega telesa, bi morala država sama oziroma Ministrstvo za zdravje opravljati nadzor nad temi dejavnostmi. V kolikor pa se je odločila podeliti izvajanje določenih nadzornih funkcij zunanjemu izvajalcu, pa jih mora dati tistim organizacijam, ki bodo zadostile vnaprej predpisanim kriterijem zahtevanih strokovnosti in usposobljenosti.

Predlog zakona omejuje tudi vrsto dejavnosti na področju celičnega zdravljenja, saj bodo odzem, darovanje ter dodeljevanje tkiv in celic vezani samo na javno zdravstveno službo. To dejavnost so v Sloveniji že več kot deset let opravljala mala in srednja podjetja ter univerze in inštituti, ki se ne bodo mogla več ukvarjati z znanstvenim ter aplikativnim razvojem tkivnega inženirstva in celičnega zdravljenja.

Predlog zakona ustvarja tudi neenake pogoje za izvajanje dejavnosti v Sloveniji, saj jo bodo lahko opravljali samo javni zavodi, medtem ko bodo tkiva in celice v slovenski prostor lahko dobavljale tuje zasebne in javne tkivne ustanove.

Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za zdravje, da predlog zakona popravi v skladu s prvim odstavkom 6. člena Direktive 2004/23/ ES in omogoči izvajanje dejavnosti v ustanovah, ki jih za ta namen imenuje Agencija in jim izda dovoljenje.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik dr. Zoltan Jan.